

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очі і душу ми вигнеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застережене. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Наша церков в Америці.

Американська «Свобода» заміщає статтю про церковні відносини наших американських колоній, з котрої виходить, що зі сторони американських церковних властей грозить нашим колоністам цілковита національна загибля. В тім зрозумінню стає «Свобода» в обороні нашого славянського обряду, з котрим наш нарід зжив ся віками і приліг до него цілою душею. Як стоїть ціла тота справа, довідуємо ся з американської газети:

»Найновіше розпоряджене папи, щоби церков американську зробити церквою народною американською, в котрій панував би лиш язык англійський, розпорядження папські що-до обрядів, на підставі котрих вільно чоловікові греко кат. обряду прийняти обряд латинський і его придержувати ся навіть тоді, коли він поверне в старий край, на свою стару батьківщину, де его всі родимці є греко-кат. обряду, починає відбивати ся систематично на нашій шкірі. Німецькі католики громадно запротестували против того замаху на їх народність; приходять на нас черга забрати в сій справі рішучий голос.

Ми зберегали наші народно-церковні маєтки від опіки і власности латинських єпископів, а розпоряджене бл. н. кардинала Сембратовича управнило наше поступоване в тім взгляді. Сми ми підчинялись до сего часу єпископам латинським в справах чисто духовних, то з тою вірою, що они пошанують наш обряд, пошанують наших священників, пошанують наш нарід. Тимчасом практика показала, що ті латинські єпископи в Америці зовсім чого иньшого від нас хотять. Они хотять наших церковних маєтків, они хотять з нас зробити тих рабів послушних, як їх священники і їх вірники латинської церкви. Дальша політи-

ка їх: звести нас до одного іменника з латинськими, а коли наше молоде покоління, володіюче мовою англійською, буде могло собі вибирати церков ту, де мовою англійською говорять проповіді, то ані нашої народности, ані нашого обряду в Америці не стане. З нами скорше они упорують ся, як з Німцями, то річ певна. Для того нам заздалегідь треба зрозуміти їх політику і заздалегідь зайняти рішуче становище. Нині вже ми не маємо що бороти ся з православними мамелюками; їх місія скінчена між нашим народом. Ми маємо нині лише латинників против себе і взглядом них повинні ми яснє і рішуче становиско зайняти.

Поки справа греко-кат. церкви в Америці не буде порішена, ми стоїмо під юрисдикцією митрополита львівського, а наші відносини до латинських єпископів є лише чисто етикетальної натури.

Перед роком іменували єпископи латинські фатера Лінкса з Yonkers, N. Y. головним референтом справ греко-кат. церкви. Кожний священник гр.-кат. обряду, хочаби обняти руску парохію в Нью-Йорк-Стейт мусить посилати до него свої «папери» і він переглянувши і одобривши їх, пише реляцію до диєцезального єпископа, котрий на підставі тої реляції уділяє достаточному священникові юрисдикцію. Питаю ся: як може чоловік переглянути і одобрити свідчення писані по руски, коли він по руски не вміє і рускої мови не розуміє? Звичайно поматає ему гр.-кат. священник в Юнкерс. Если б однак священник той руский в Юнкерс був в добрім гуморі і хотів собі здорово закласти з латинської єрархії, то міг би першого ліпшого реєнтого осадити на парохії, поручаючи ему вислати до головного референта свої дяківські свідчення.

Чи-ж се не аномалія? Чи-ж се не ганьба для нас? Чи-ж поміж нашими священ-

никами не найшов би ся священник спосібний на сей ніби уряд?

Ми повинні себе обороняти всіми силами від таких аномалій. Священники повинні тямити, що їх може засуспендовати лиш їх єпископ, а не чужий, а нарід повинен зрозуміти вагу хвилі і всі як один муж стати по стороні рідних священників.

Справа розоруженя.

Циркулярну ноту з програмою конференцій в справі розоруженя вручило російське міністерство заграничних справ представителям посторонних держав в Петербурзі. В тім обіжнику Муравєва сформульовано слідуєчих 10 точок для нарад конференції: 1) Має бути заключений договір, що війська і флоти, як також достатні бюджети в означеній періоді часу не будуть збільшувані; 2) винайти средства до зменшення в будучности оружних сил і їх бюджетів; 3) заборонити уживаня яких небудь нових родів оружя, вибухових матеріалів і иньших родів пороху, як ті, котрі доси уживано до карабінів і армат; 4) обмежити уживане існуючих вже а страшно ділаючих вибухових матеріалів з балонів або иньших подібних средств. Рівнож належало би заборонити уживане в морській війні торпедовців і подібних знарядів нищення і ділати против будови кораблів з острогами; 6) примінити постанови женевої конвенції з 1864 року до морських воєн; 7) неутралізація кораблів і лодок призначених для ратовація корабельних недовитків підчас і по морських битвах; 8) ревізія зредагованих на бруксельській конференції в 1874 р. а доси не ратифікованих декларацій що-до воєнного права і его приміненя; 9) засадниче прийняте услуг посередництва або після вибору полюбовних судів в случаях, в котрих они були би запевнені для уникнення конфліктів між народами; 10) уложене способу приміненя і установленя згідної практики при уживаню наведених полюбовних способів.

СВЕКРУХА.

комедия в III. актах з сільського життя

Льва Лопатинського.

ОСОБИ:*)

Іван Кушнір, молодий господар.

Анна, его жінка.

Горпина Баландига, її мати.

Петро, син Горпини, парубок.

Доня, вихованиця Кушнірів.

Амброзій Заціравський, писар.

Грицько Ронгуш, господар.

Річ діє ся в хаті Кушнірів, в нашім часі.

Акт I.

Світлиця. Одні двері в глибині, другі на ліво до комори. На ліво в глибині піч, на переді лавка і стіл. На право, на переді велика скриня на підніжках, що служить і за стіл.

СЦЕНА I.

Іван, Анна.

Іван. Та сядь, Анно, хоть на хвилинку коло мене...

*) Для сценічного ужитку були вложені для кожної з граючих осіб сльвіні вкладки, які тепер пропущаємо.

Анна. Нема часу голубчику, мушу еще порядкувати.

Іван. Ми ще нині і одним словечком не перекинули ся.

Анна (завсїгда пораючись). Мама приїдуть нині, а я хочу, аби застали у мене чистенько всюди, як в пуздерочку.

Іван. Та я хотів би саме про те поговорити з тобою. Бо якось мені аж лячно згадати, що теща приїдуть.

Анна (зближає ся до него і гладить по чуприні). А то чого тобі лячно? Хто нам може що вчинити? Хиба ми не любимо ся, не живемо в згоді?

Іван. Дай Боже, щоби нам не закаламутили тої згоди. Ти хочеш правити мамі за віно, а вони нароблять такої керині, що наше щастє змішають з болотом.

Анна. Е, що то, так ні! Віно мені належить ся. Для кого-ж мама его тримає, коли тільки мене одну має? А брат має свою пайку. Я пригадаю ся з тим мамі таки зараз на вступі.

Іван. Може би так якось делікатно, щоби їх не розсердити. Треба завсїгда зважати на те, що будемо їх приймати в своїй хаті.

Анна. Їй досить тої делікатности. Ти заходив делікатно доти, доки мене без віна випхали з хати.

Іван. Хоть би ти не говорила таке, Анно. Сама знаєш, що як би я жадав був віна, то і тебе самої не дістав би був за жінку.

Анна. А ти хотів, щоби мої мамуня дали мене так без торгу? І за дочку мусіли поторгувати ся. О, я знаю маму, з ними нема як делікатно: »любім ся як рідні, а торгуймо ся як жида!« Они вже такі скупі, що хотіли би цілий світ завоювати.

Іван. Чого вони тепер заповідають ся в гості? Вони-ж не хотіли навідати ся в нашу хату, від коли ми побрали ся.

Анна. Знаєш, я трохи доміркову є... (фіглярно) Чи не буде воно ізза Досі?... Петро вернув з війська і певно розповів їм, що хоче женити ся, та вони хотять подивити ся на синову.

Іван. Я від того умиваю руки! Як твоя мама буде для неї така свекруха, як для мене теща, то краще Доню продати у турецьку неволю, як дати їй за невістку. (Рознімає руки).

Анна (передражняє). Га, га — як вже розгикав ся. От ми якось живемо про тату тещу. Щож то мої мама зьвір який, чи що?

Іван. Ми живемо, бо знаємо себе, знаємо тещу, тай тримаємо ся з далека від неї. Але як би так прийшло разом жити, гу! — сама кажеш, що вони прикрі.

Анна. Ну, — прикрі, певно що...

Говорять, що особне запрошене до кабінетів розішле російське правительство в лютім. Одним з делегатів англійських має бути князь Валлі, отже певно і другі двори виплють членів пануючих родин. Тоді председателем конференції мусів би бути сам цар, або в його заступництві один з великих князів. На час конференцій заповідають в Петербурзі багато величавих прийняти і балів до кінця карнавалу. Чи з тої забави прийде велика користь вижидаючим народам — побачимо. За розоруженем агітують також дуже сильно прихильники вічного мира, що під проводом англійського публіциста Steada організують «хрестоносний похід» против війни. Тепер видали они в чотирох язиках брошуру «Будуча війна», де в короткості поданий зміст пяти-томового твору варшавського банкира Бльоха. Сей твір вийшов доси на російській і польській мові і своїми статистичними вказаннями зробив сенсацию, а по часті був товчком до царського обіжника в справі розбродня. Бльохові числа вказують страшні спустошення, які принесла би війна в теперішности, чи в будучности і то не лише в людськім житю, але потягнула би за собою економічну руїну держав, голод, здичине і розпрямжене всякого суспільного порядку. Згадана брошура приятелів «вічного мира» поминає всі деталі цифрові докази, а представляє широкий публіци тільки самі висліди дождень Бльоха. В тій популярній формі представляють ся они ще страшнійше і можуть напевно нагнати мільони миролюбного населення в табір новітніх «хрестоносців».

Наслідки парляментарного застою.

З Відня пишуть нам:

При відновленій тепер в радї державній обструкції можна би все-ж таки перевести розправу над деякими внесеннями, що вийшли з ініціативи послів і доторкують ся нераз дуже важних питань житєвих. Наслідки теперішнього застою показують ся на найжизненійших питаннях. Навіть із сторони опозиційної було в осінній сесії піднесено, що президія повинна визначити один день в тижни виключно на розправу над такими внесеннями, щоб они не бутівли в парляментарнім архіві. Годилося би, щоб послали сю справу знов порушили, а певно і опозиція на се згодить ся. Так н. пр. між внесеннями осінними находимо два важні внесення посла Вайзера в справі забезпечення на старість і в справі нещасних пригод на залізницях. Перше з них звучить: «Позаяк в многих державах забезпечене робітників на старість заведене з успіхом, коли тимчасом в Австрії доси не введено в жите сеї добродійної інституції мимо поручення численних анкет; позаяк мільони робітників задля нестачі такої інституції на старість попадають у велику нужду; позаяк злука існуючих забезпечень робітників від нещасних пригод і на случай недуги була би вказана для зменшення адміністраційних кош-

тів, з маючою заснувати ся касою забезпечень для робітників на старість; позаяк такою злукою імовірно обминуло-б ся великі недобори, які вказують поодинокі інституції забезпечень робітників на случай недуги і нещасних пригод; позаяк на останку дальшого обтяження робітників не можна допускати навіть в ціли утворення такої інституції, позаяк їх плата вкладками до забезпечення їх на случай пригод або недуги і так вже значно обтяжена, вносять підписані: В. Палата ухвалить: «Взиває ся ц. к. правительству, щобі предложило начерк закона такого змісту, щобі теперішній інституції для забезпечення робітників на случай пригод і недуги мають бути доповнені забезпеченем на старість і перемінені в одноцільні інституції, щобі робітникам не підвиснувало вплачування вкладок; що держава і хлібодавці в рівній мірі мають поносити підвишене премій, яке мало би наступити наслідком засновання забезпечень на старість».

Внесенє в справі нещасних пригод на залізницях звучить:

Зваживши, що останними часами страшним способом множать ся нещасні пригоди на залізницях; зваживши, що се треба приписати головню сій обставині, що служба залізнична а іменно сторожі зворотниць при ноторично малій платні, не можуть одоліти томлючої і вичерпуючої праці; зваживши на останку, що також урядники руху на залізницях мусять виконувати вельми трудну працю, а мають лише право 14-дньового урльопу, котрого нераз задля нестачі заступників не можуть дістати, вносять підписані:

В. Палата ухвалить: «Взиває ся ц. к. правительству:

1. упорядувати в той спосіб урльоповане урядників руху, щобі кожний урядник щорічно діставав дійсно тритижневий урльоп;

2. в обсягу кожної дирекції руху мати певне число урядників до розпорядимости в ціли заступства;

3. підвишити по зможі побори сторожів зворотниць».

Рада державна.

На початку вчорашнього засідання заняв голос пос. Грос, домагаючись зміни протоколу попереднього засідання в тім напрямі, щобі зазначити против-регулямінове зарядженє голосованя президентом Фуксом і самовільне поставленє на дньовім порядку предложеня про контингент рекрутів. Президент Фукс відповів, що прийме евентуальні поправки, а що-до контингенту рекрутів уважає сю справу державною конечностю. Відтак пос. Грос сформулював в тій справі кілька внесенє і над ними почало ся поіменне голосованє, продовжуване ще ріжними поправками та протестами опозиційних послів.

Доперва по 1. годині в полудне можна було приступити до читання зголошених петицій, інтерпеляцій і внесенє. На жаданє опозиції від-

читувано всі в дословнім змісті, а забрало се звиш дві години часу. Між иньшими відчитано нагле внесенє пос. Помера, щобі закон о поліпшеню платні державним слугам предложено безпроволочно цісарській санкції, внесенє на обжалованє міністра просвіти Біляндта за іменованє директора ческої гімназії в Опаві, на обжалованє цілого міністерства з причини цісарських розпоряджень з дня 28 і 30 грудня 1898 р. на підставі §. 14. Дальше відчитано дословно інтерпеляцію пос. Бржезовского в справі німецьких буршів в Празі, що ходять по улицах вооружені в револьвери і загрожують житю мешканців, пос. Стапінського в справі гр. Старженського, старости Подгуржа, а також в справі не-порядків на галицких залізницях і жандармерії, пос. Стояловского з причини поступованя політичних органів в Галичині і багато других

Відтак пос. Пірер (соціал.) звернув ся до председателя прасової комісії з жаданєм, щобі комісія скликана на 25. с. м. зібрала ся зараз по вчорашнім засіданю і за 48 годин здала палаті справу не лише звнесеня Пацака що-до дньовникарського стемпля, але і що-до всіх иньших внесенє, які зголошено в справі прасової реформи. Председатель прасової комісії, пос. Войтіх Дідушицкий, відповів, що на однім засіданю неможливо комісії полагодити всі ті справи. Також не може прийняти ся скликати комісію зараз вечером, бо в такій важній справі, як прасова реформа, треба перше порозуміти ся з правительством. Комісії не ходить о демонстрацію, але о основне розслідуванє проєктованих реформ, а се не дасть ся зробити наглим способом.

Над тим предметом розвела ся пристрастна дискусія між сторонництвами лівіці, що докладно виявило розлом між нею. Коли німецькі обструкціоністи обставали при тім, що перед полагодженем внесенє на обжалованє міністрів і язикових розпоряджень жадна иньша справа не сьміє прийти на порядок дньовий, виступили против них дуже пристрастно соціалісти, християнські соціалісти, а до них прилучили ся Стояловский і Вінковский в імени польських лудовців.

На заяву пос. Кайзера, що мимо ваги знесеня дньовникарського стемпля, обстає за першенством справи обжалованя міністрів, відповів пос. Дашинський, що его сторонництво, яко опозиційне, власне не буде підпирати обструкції. Обструкція значить стілько, що приспінєне відроченя ради державної і приверненє §. 14. Німецькій опозиції §. 14. є, здає ся, дуже вигідний і пожаданий (крик і протести на лівіці). Ніхто у прихильників конституційної свободи не повинен причиняти ся до того, щобі палата знов поклати ся до довгого сну. Дальше полемізує бесідник з Дідушицьким, що скорє полагодженє справи є можливе, бо міністер скаргу заповів єї ще перед роком і навіть предложив палаті дотичний проєкт закона.

Іван (передражняючи). Ну, — не нукай, бо так є. Жарти на бік! Коли теця приїдять задля Досі, то треба Досі добре розтолкувати, найрозгадає ся, чи зможе витримати під їх рукою. А як потому не сподобає ся, от як я не сподобав ся, як безнастанно зачне свекруха допикати та зневажати?

Анна. А Петро від чого? Їго річ боронити жінку.

Іван. Ей, і чоловік стане против жінки, як его наюдають. А ти знаєш, яка Доня: смирна та лагідна та повільна. Вона ні відгризе ся, ні пожалує ся, ні заридає навіть, а все буде тихо терпіти, доки їй сил стане. А чи стане їй тільки сили терпіти, що у свекрухи стане сили доскулити?

СЦЕНА II.

Ті самі, потім Доня.

За сценою чути спів Доні, тужну, любовну пісню.

Іван. Ходи сюди, Доню, ми саме говорили про тебе. (Доня входить).

Анна. Та нехай перше докінчить свою пісню. Она так гарно єї співала.

Доня (кінчить пісню на сцені).

Анна (по співі до Доні з натяком). Слухай Доню: приїдуть мої мамуня.

Доня. Коли приїдуть?

Анна. Нині. Хочуть подивити ся на свою синову.

Доня. На яку синову? Хиба Петро вже оженив ся?

Анна. З ким мав оженити ся, коли ти ще дівчиною?

Доня. Ей-бо, чи я знаю, що ви хочете від мене?

Іван. А того хочемо, аби ти добре розгадала ся: Петро схоче тебе сватати, тож придиви ся свекрусі, чи зможеш їй догодити.

Доня. Ей, ви щось обоє взяли ся таке говорити, що не суди Господи... (відвертаєсь спаленівши).

Іван. Ніби то не знає про нічо! А про кого ти так співала?

Доня. Про нікого. Се така пісня, — я єї не зложила.

Анна. А до кого то приходили раз у раз листи від Петра? Не дурно ти так ховала ся з ними... А то що у тебе в руках — чи не парубочка сорочка?

Доня. Та де там, то я вишиваю собі...

Анна. Собі та для когось — ану, покажи. (Доня ховає). Зараз покажи. Іване, відбери від неї, най я побачу, що се таке?

Іван. Давай зараз сюди, або відберу силою. (Доня сьміє ся і ховає поза себе. Иван підходить і обіймає єї — шамочуть ся серед сьміху).

СЦЕНА III.

Ті самі. Свекруха.

(Свекруха входить і отвирє широко двері).

Анна (радісно). Мамуня! Якже ви так приїхали, що ми і не завважали? (біжить напротив і цілують ся сердечно кілька разів. Иван і Доня стоять збентежені на боці. Свекруха мірить їх прошибаючим поглядом).

Свекруха. Добре, що хоть не заперли хати. А то я вже не знала, чи злазити з воза, чи їхати дальше.

Анна. Також сказали! Та ми на вас від ранка чекаємо.

Свекруха. Навіть собака не загавкала, як я ступила на ваше подвірє.

Доня. Собака з товаром у поли.

Свекруха (ніби жартом). Добре кажете молодиче, тай господарі могли бути в поли.

Анна (зі сьміхом). Та яка се молодича, се дівчина — не видіте?

Свекруха (заслонює очи, ніби від сонця). Я щось не виджу проти сонця. Та правда, бо твій чоловік не обіймав би так молодичі...

Пос. Шенерер і Кайзер полемізували з Дашинським, а відтак соціальний демократ, пос. Бернер, напав різко на лівцю, що она умісне удає обструкцію, щоби вислугуючись правительству, вткнути йому в руки §. 14. Підчас сеї бесіди прийшло до лайки між пос. Шрамлем (соціал.) а Вольфом, в котрій уживали супротив себе найобидніших слів.

По тій авантурі промовляли ще пос. Стояловський, звалюючи винуватого проволочки знесення денникарського стемпля на коло польське. Відтак пос. Дашинський запитував німецьких обструкціоністів, чи они на правду надіють ся в сїм році довести свою борбу до кінця? Чи знесе денникарського стемпля, над яким дискусія потреває кілька годин, перешкодить їм в тій борбі? Певно, що ні. А коли они виступають против сего під народним кличем, то се облуда. Тепер показує ся, хто правдивим приклонником свободної праси. Бесідник звертає ся до цілої палати з просьбою, щоби приняла внесенє Рігера.

По промові пос. Вінковського, в котрій підпер внесенє соціальних демократів в імені польських людовців, наступило голосованє; відкинено по черзі внесенє Кайзера, Шенерера і Рігера. Президент сконстатував, що лишила ся тільки єго первісна пропозиція і заповів слідує засіданє на второк о год. 11. перед полуд. з тим самим порядком денним.

НОВИНКИ.

— **Вісті з Аепархії львівської.** На конкурс розписана парохія Хащоване, дек. скільського, наданя приватного, з речинцем до 2. марта 1899. Презенти дістали оо. Йосиф Цесельський на Голосковичі і Грич. Дичковський на Лісник. — Президія намістництва годить ся на інституцію о. Евг. Герасимовича на Присівці. — О. Петро Минко візваний до інституції на Гребенів.

— **Св. Отець** помімо свого старечого віку відзначає ся незвичайною бистротою ума і неумомимою працію. Нема хвилі, коли би нудив ся, або чув ся самотним, відлученим від світа. Читає, пише або диктує і займає ся все сам справами католицької церкви. Зір має ще цілком добрий так, що може при одній свічці читати найдрібніше письмо. Здоровле служить єму як найліпше, а всякі погослови о занедужанях або ослабленю майже зовсім безосновні. В останніх часах, здаєсь, навіть покріпив ся на силах, через що тим більше працює. Уважно слідить політичну ситуацію, а в ранніх годинах перед аудієнціями читає сам, або каже собі п речитувати найважливіші італійські і заграничні часописи, диктує, поправляє і змінє депеші, листи і поручення для нунцій, а при тім всім знаходить ще час проводити зібраням кардиналів. Память має знамениту так, що дуже рідко коли опибає ся що-до подій і дат навіть найдавніших.

— **О банкрутстві Каси ощадности** кружить послідніми днями вість у Львові. В наслідок сеї поголоски товпи народа в четвер і п'ятницю облягали бюра Каси ощадности, щоби відобрати чимскорше зложені там гроші. Особливо нині, в п'ятницю, натовт в будинку Каси був так великий, що порядок мусіла завести аж поліція.

Іван. Дай Боже здоровле. Як ся маєте мамо (цілує в руку).

Свекруха. Дай Боже і вам. Як ви гараздуете? (Цілує).

Іван. Дякую. Добре, Богу дякувати. Як вам поводить ся?

Свекруха. От, все зводить ся! Як у дво-виці: нема з ким що робити.

Іван. Тепер вже Петро вернув, буде вам газдувати.

Свекруха. Петро?... Ет, він собі газдує! Поки малий був, слухав — все було добре. А тепер у войску набрав ся свого розуму, тай вже не хоче мати знати.

Анна. Та сідайте бо, мамуню, відпінїть. А то почали на порозі, як пан-отець свою молитву. Прошу (стирає лавку після звичаю, садить; до Доні): Пиди Доню до льоху, унеси сира та сметани. (Доня відходить, Анна бере з мисника та ставляє на стіл колач).

(Далі буде).

До середини впускали лиш того, хто виказав ся вкладковою книжочкою. Оскільки чутка, впрочім неімовірна, о банкрутстві є правдивою, покаже ся в найближшій будучности. Догадують ся загально, що є се хитра штучка львівських каменичників, котрої фальшивим алармом заставляють людей забирати з каси капітали, щоби викликати сейчас більший попит за каменцями.

— **В справі селянських родин** з Ремизовець, золочівського повіта, котрим грозить ліcitaція цілих ґрунтів, відзиваєсь опять о. Танячків до добродійного і народолюбного загалу з просьбою, щоби своєю допомогою вирвати сих бідних людей з нужди і неминучої руїни. Намі кредитові товариства могли-б найскорше стати їм в підмозі. Всі датки належить посилати на руки Вп. Луки Нестора, пароха в Ремизівцях, почта Золочів.

— **В університеті віденському** відбула ся на днях промоція sub auspiciis imperatoris. Промовано рівночасно чотирох кандидатів: теолога Тедляка, правника Абеля, медика Гресслера і філософа Вольмана.

— **Міліонний запис.** Під тим заголовком ми подали звістку вже в попереднім числі. Нині скажемо про те трохи подрібніше. В 1892 р. погіб в поединку властитель дібр Бірок малих коло Скалата Евгений Бродский. Лишилась по нїм вдова Янижа одинока дочка п. Йосифа Рутковського з дому бар. Капрі. Справа опинила ся в суді. Тоді Янижа Бродська вступила до монастиря в Римі, де минушого року померла. По її смерті родичі постановили призначити єї маєток на добродійні цілі. П. Рутковский є нотарем в Вишніви і був властителем дібр. Він продав ціле своє майно ки. Любомірському з Райчи за міліон корон. У львівського нотаря п. Вітославського зладив акт і яко бездітний записав ціле майно на фундацію. З фундації будуть користати жінчини, що не мають средств до житя.

— **Найважливіша подія XIX. столітя.** Берлинський денник «Das kleine Journal» устроїв анкету на тему: Яку подію XIX. віка належить уважати найзнаменнішою і найхосеннішою для людскости — а єї висліди подав той денник недавно до загальної відомости. Найрозумнішу відповідь дав професор з Кольонії Adickes, що доперва будучність буде могла пізнати і оцінити, що в XIX. віці стало ся найважливішого. Природники удержують, що такою подією є відкритє фізичного права удержаня енергії, докопанє Гельмгольцом і Робертом Маєром (р. 1842), другі уважають, що теория еволюції Дарвіна заслугує на найбільше признанє, инші винайденє парових машин, а дехто знов винайденє наркози і усовершенє асептики в приміненю до хірургії. Проф. Фальб приписує найбільше значінє відкритю електромагнетизму і парових моторів, проф. Френкель з Галль винахід телеграфів, Людвик Фульда відкритє еусильної совісті, проф. Гарейс знесенє невилічності, а Voméгуз Будапешту зменшенє числа анальфаветів. Проф. Графе з Веймару відповідає на то питанє так: «Тажко мені приходить розв'язати ту квестію поставлену так загально, в виду широкого поля діяльности людского духа. Приятелька моя п-на Шальк удержує рішучо, що винайденє біцикла, є найзнаменнішою подією столітя.» Jules Elémaitre каже, що таким ділом буде загальне розоруженє, если.. цісар і нарід німецький до того допустять. Найбільше однак число учасників анкети уважало найважливішою подією XIX. столітя на цілім світі сполученє німецької держави в одну цілість. Проф. Бекер з Гейдельберга удержує навіть, що такою подією було іменованє Бісмарка президентом міністрів. Віденський критик музичний, Ганслік, каже, що побіда Німеччини над Францією є найславнішою з цілого віка. Віденський актор, жид Зоненталь, удержує, що найбільше діло довершив Золя своїм отвертим листом «Гассисе», бо дав ним почин до увільненя свьіти від найбільшої язви — якою являє ся антисемітизм. Крім Зонентала же знайшло ся кількох, що теперішню аферу Дрейфусівську уважають найбільшою подією минаючого столітя.

— **Дрібні вісти.** Цісар надав п. Александрови Гневошови з Олексова гідність свого підкоморого. — Повітовий суд в Буківську вислав гончий лист против Арона Тренка, співвластителя фабрики шкір а зарозом писаря в тамошнім товаристві кредитовім; підозрівають єго о обманьстві. — Перед касаційним трибуналом у Відні відбуде ся дня 26. с. м. розправа против коршмарів Ферберів, засуджених недавно тому краківським судом за убитє селянина Худиби. Обох жидів будуть боронити віденські адвокати-жиди. — Поїзд ідучий з Сухи, переїхав на смерть під Новим Санчом властителя фільварку на Кадуку, Івана Лесняка. — Парубок Йосиф Хомна з Підгайчик переїхав оноді на скрутї з ул. Чарнецького старушку Агнішку Матишкову, поранивши єї тяжко; за свою неувагу дістав ся до поліційного арешту. — В Подгужу застрілив ся машиніст тамошньої фабрики гвоздів з причини невилічимої недуги ревматизму. — В Кракові на залізничім двірці погіб недавно записувач ва-

гонів Станислав Росек, упавши через неувагу під колеса поїзду.

ВІСТІ ЕКОНОМІЧНІ І СТАТИСТИЧНІ.

Рахунок Товариства взаїмного кредиту «Дністер» у Львові, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою за місяць грудень 1898.

I. Стан довжний:

1. Уділи членів	55.139 кор. 18 сот.
2. Фонд резервовий	3.533 „ 30 „
3. Спеціальна резерва	318 „ 47 „
4. Вкладки:	
а) стан на початку грудня	394.386 к. 50 с.
б) вложено в грудні	32.840 „ 07 „
разом	427.216 к. 57 с.
в) винято в грудні	13.265 „ 22 „
позістає з кінцем 413.951 к. 35 с.	413.951 „ 35 „
5. Сальдо процентів (побраних)	18.561 „ 53 „
6. Непіднята дивіденда за р. 1897	637 „ 97 „
7. Кошта спору	149 „ 37 „
8. На рахунку біжучім	249 „ 84 „
9. На рахунок «Краєвого Союзу кредитового» одержано	10.336 „ 18 „
Сума	502.877 кор. 19 сот.

II. Стан чинний:

1. Позички уділені:	
а) стан на початку місяця	443.117 к. 74 с.
б) уділено в грудні	30.640 к. 14 с.
разом	473.757 к. 88 с.
в) сплачено в грудні	12.721 к. 23 с.
Стан з кінцем 461.036 к. 65 с.	461.036 кор. 65 сот.
2. Готівка в касі з 31. грудня 1898	9.495 „ 42 „
3. Цінні папери фонду резервового	3.397 „ — „
4. Цінні папери инші	400 „ — „
5. В щадниці поштової (оборот чековий)	9.363 „ 99 „
6. В инших Товариствах і банках	13.886 „ 70 „
7. Сальдо коштів адміністрації	5.297 „ 43 „
Сума	502.877 кор. 19 сот.

Членів прибуло 48, убуло 8, оставало з кінцем грудня 1898 р. 1373 членів з 1419 декларованими уділами в сумі 70.950 кор. — сот.

Стопа процентова від вкладок 4½%, процент від позичок уділованих з провізиею на кошта адміністрації 6½%.

Львів, дня 31. грудня 1898.

Товариство взаїмного кредиту «Дністер».

Телеграми.

Відень, 20. січня. Німецьке стороництво людове мало вже вчера вечером ухвалити поступати, які Німці задумують поставити правительству. Наряду однаково над тим предметом відложено на второк.

Відень, 20. січня. Віцепрезидент намістництва в Чехії і директор поліції в Празі прибули до Відня і були на аудієнції у цісаря. В кругах парляментарних говорять, що причина їх приїзду до Відня відноситься до послідних кровавих подій між праскими студентами.

Триєст, 20. січня. Звиш 500 горожан з Пізіно ухвалило на вчерашнім зібраню енергичний протест против наміреному утвореню хорватської гімназії.

Париж, 20. січня. Приїхав тут вчера з Роттердаму Естергази. На двірці чекало на него богато денникарів, але Естергази не хотів з ніким розмовляти, кажучи, що буде відповідати лише перед судом. Є страшно змінений і має вид хоробливий ще більше як перед тим. Оповідають, що він признає ся до написаня того bordereau, за котре засуджено Драйфуса. Написати мав єго на розказ полковника Сандера і підполковника Ганрі-ого.

Розклад їзди поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го жовтня 1898.

(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова	Поїзд		зі Львова
посп.	особ.		посп.	особ.	
приходить	одини		відходить	одини	
6-45		з Іцкан (Галацу, Ясе), Сучави	6-00		до Підволочиск, Бродів з головн. двірця
7-40		" Янова	" 6-05		" Іцкан (Букарешту, Ясе, Галацу)
7-50		" Тернополя і Бродів на дворець Підзамче,	" 6-15		" Підволочиск, Бродів з дв. Підзамча
7-55		" Сокала і Рави рускої	" 8-35		" Кракова (Відня, Берліна)
8-05		" Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	8-45		" Янова
8-15		" Тернополя і Бродів на дворець головний,	8-50		" Кракова (Відня, Варшави)
9-05		" Кракова (Відня, Варшави, Пешту)	9-15		" Скольного, Калуша, Борислава, Хирова
10-35		" Іцкан, Сучави	9-35		" Підволочиск, Бродів з дв. головного
10-45		" Ярослава, Любачева	9-55		" з дв. Підзамче
1-01		" Янова	10-55		" Белзця, Рави рускої, Сокала
1-30		" Кракова (Відня, Берліна, Вороцлава)	" 1-55		" Іцкан, Сопова, Бергомету, Сучави
1-40		" Скольного, Стрия, Калуша, Хирова	" 2-08		" Підволочиск, Кієва з дв. головного
1-50		" Іцкан (Букарешту, Галацу, Ясе) Сучави	" 2-40		" з дв. Підзамче
2-15		" Підволочиск (Кієва, Одеси) на дв. Підз.	" 2-50		" Іцкан (Ясе, Букарешту)
2-30		" на дв. гол.	" 3-00		" Кракова (Відня, Вороцлава, Берліна),
	5-00	" " Козови, Бродів на дв. Підз.	" 4-55		" Любачова чер. Ярослав, Ясла чер. Ри-
	5-25	" на дв. гол.			" шів, Хабівки чер. Рипів або Тарнів.
	5-40	" Іцкан, Сучави			" Стрия, Скольного тільки від 1/2 до 2/3
	5-55	" Сокала, Белзця і Любачева			" Ярослава, Самбора через Перемишль
Ніч			Ніч		
5-10	3-04	з Підволочиск, Козови, Грималова на Підз.	4-10		до Кракова (Відня, Берліна, М. Ляборч)
	3-30	" на дв. головний	5-20		" Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
	6-10	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	6-30		" Іцкан, Радівців, Кімполонга Сучави
8-45	6-10	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	6-40		" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)
	9-10	" Кракова, Ясла, (Пешту) на Перемишль	6-55		" Тернополя з двірця головного
9-39		" Підволочиск, Бродів на двор. Підзамче	7-00		" Лавочного (Мункача, Пешту)
9-45		" Іцкан, (Букарешту, Ясе, Галацу, Сучави)	7-10		" Сокала, Рави рускої
9-55		" Підволочиск, Бродів на дв. головний	7-15		" Тернополя з двірця Підзамче
	10-30	" Лавочного (Пешту) Хирова, Борислава	7-44		" Янова
	12-15	" Стрия, Калуша, Борислава.	10-05		" Іцкан (Ясе, Галацу) Сучави
			10-40		" Кракова (Відня, Варшави, Берліна)
			11-00		" Підволочиск, Бродів з дв. головного
			11-27		" з дв. Підзамче

ЗАМІТКА: Пору нічка числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.
Час середно-європейський різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно: 12 год. часу середно-європей-ського = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. зал. держ. (Львів, ул. Третього мая, готель Імперяль) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого роду і розклади їзди.

За певну і добру льокацію
поруцаємо

4 1/2% листи гіпотечні
4% листи гіпотечні коронові
5% листи гіпотечні преміовані
4% листи товариства кредито-
вого земского
4 1/2% листи Банку краєвого
5% облігації Банку краєвого
4% позичку краєву
4% облігації пропінацийні

і всілякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо
по найточнішим курсі деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ
Гіпотечного

Контора виміни

і відділ депозито-
вий перенесені до
льокалю партеро-
вого в будинку
банковім.

ТОВАРИСТВО для розвою рускої штуки

стоваришене зареєстроване з ограниченою порукою
у Львові, ул. Підвале ч. 7

виконує всякі праці з обсягу артистичного малярства, різь-
барства і золотарства після композицій своїх членів, а
іменно: образи релігійні до іконостасів, олтарів, хоругов, на
тетраподи, плащениці і пр. і такі-ж образи до комнат; образи
світські: історичні, портрети з натури і фотографії, краєвиди,
побутові і т. д.; з дерева: кивоти, іконостаси, олтарі, образи
і крести процесійні, сповідальниці і пр. і всякі праці золотар-
ські; рівнож украшує внутра церков, виготовляє пляни церков,
каплиць і пр. і удержує на складі фотографічні репродукції
образів руских артистів.

Товариство ручить за стильове, старанне і совісне
виконане.

Цілю Товариства є: піднести нашу штуку і витворити
руську школу штук красних. Поруцаючи проте се чисто руске
Товариство патріотичній опії нашої П. Т. Публики духовної
і світської, надіємо ся, що зволить Она причинити ся до
осягнення сеї цілі численними замовленнями, котрі приймає

— виключно лиш Дирекция Товариства. —

З глибоким поважанєм

Дирекция.

Товариство не послуґує ся агентами.

Артист.-літературні Новини

виходять квижками величини 5—7 печатних листів. Зміст: беллетри-
стика і поезія, оригінальна і перекладана. Програма в заголовку: силь-
ніше уважляюване артистичного викінчення навіть найбільш тенден-
ційних творів, — артизм у змісті і формі.

Ціна книжки з пересилкою: 1 кор.; оздобно оправної 2 кор.

Видавець: М. Заячківский, Львів, уліця Зиблікевича, число 34.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовлення і посередничить в закупні:

Світло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр.
за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: КАВУ по 5 кіл. посилках почт. в ціні
по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко

ВИНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. —
Інші товари по умірених цінах.

76—?

Галицкий Банк кредитовий

почавши від 1 лютого 1890 видає

4% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 30-дневним виповідженєм,

3 1/2% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 8-дневним виповідженєм,

а всі інші находячі ся в обігу 4 1/2% Асигнати касові
з 90-дневним виповідженєм будуть опроцентовані почавши
від дня 1 мая 1890 по 4% з 30-днев. речинцем виповіджена.

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекция.

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ!

Драма з галицкого еміграційного руху в 4. актах.

Ціна книжки брошурованої в картоні 35 кр., оправленої
в полотно з хорошими витисками 50 кр. — На поштову
оплату 5 кр.

Замовлення з провінції у автора ул. Зиблікевича ч. 18, Львів.

У Львові набути можна в Ставропигийській книгарні.

1000

туток цигаретових за
1 зр. поручає фабри-
ка туток

АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ

у Львові, уліця Галицка число 12.

Замавляючим 5.000 туток ра-
зом опа чованс і відсилка франко.

РОБІТНЯ СУКОНЬ ДАМСКИХ

Емілії Соколовської

у Львові, Ринок ч. 29., І. п.

приймає ласкаві замовлення і виконує їх густо-
вно і по приступних цінах.

НАУКУ КРОЮ уділяє в особіних годинах
Замісцеві панночки приймає на помешканє